

Szent István vacsorája

2010 április 19. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Meghalok, meghalok… kezdettel és címmel fájdalmas, drámai erej? siratóéneket komponált Kodály Zoltán 1957-ben, jóllehet egyszer már, pályája elején, 1908-ban Két zoborvidéki népdal címmel n?i karra feldolgozta azt a népdalt, amelyet 1906-ban gy?jtött a Nyitra megyei Kolonban. Az els? két strófája így szól: Meghalok, meghalok, / Még beteg sem vagyok, / Kolonyi temet?n / Nyugonnyi akarok. / Érted vagyok, érted, / Érted ilyen beteg, / Teérted lél, ruzsám / Mindennapi hideg.

Kolon Nyitrától kilenc kilométerre fekv? ?srégi település: Zoborvidék tizenhárom falujának egyike. (Az 1991. évi népszámlálás szerint a falu lakosainak száma 1380. Ebb?l magyar nemzetiség? 902, szlovák 463.) „A XII. század elején a nyitrai vár, majd a zobori kolostor tulajdona – írja a faluban és a faluért él? Sándor János. – A hagyomány úgy tartja, hogy Zoboralja falvai honfoglalás kori székely települések. Kolon nevét is egy székely vitézt?l, Kolon Andrástól származtatják. Lakóinak feladata volt a 617 méter magas Zsibrice alatti átjáró, a Nyitra völgyébe vezet? gyep? védelme. Az Anjou királyok idején a Somogy megyei Gatal nemzetség birtokolja a települést, amely felveszi a Kolonyi nevet. A falu templomának építését a hagyomány István királytól származtatja: Szent István vadászat közben a »Szentegyházparton« pihent le kíséretével, hogy megvacsorázzon. Miután rájuk esteledett, sietve elindultak, hogy még idejekorán Nyitra várába érjenek. Útközben vették észre, hogy a király ezüst ev?eszköze a vacsora helyén maradt. Az uralkodó visszaküldte érte egyik csatlósát. A szolga attól tartott, hogy a sötétben nem leli meg azt. Nagy meglepetésére ott, ahol a király megpihent, két ég? gyertya világított. Ennek a csodának az emlékére rendelte el István király, hogy azon a helyen templom épüljön. A régészek szerint valószín?bb, hogy a templom 1070-ben, Szent László uralkodása alatt épült. Renoválva 1659-ben, majd 1737-ben volt, 1933-ban átépítették.”

A templom a falu fölötti kiugró domb tetején áll, alatta a temet?. Azért jöttünk ide, hátha megtaláljuk Szalai Zuza sírját. ?t Kodály révén ismerjük: „Nálunk még háromszáz éve ugyanaz a dal zenghetett várban és kunyhóban – írta egyik tanulmányában 1925-ben. – Azóta a vár romba d?lt; ha áll, lakója idegen, vagy h?tlen lett a magyar dalhoz… Amit háromszáz éve az Esterházy-palotákban daloltak, azt ott ma már nem tudják. De tud még bel?le Szalai Zuza, kis töpörödött öregasszony Kolon nev? kis zoboraljai faluban.”

A sírok között járva eléggé meggy?z?dés nélkül fényképezgettem, s mivel a köd akkor mindent eltakart, újra eljöttem ide. A templom mell?l a gímesi várrom akkor éppolyan jól látszott, mint az alattam fekv? temet?. Amikor az ott készült képek közül az itt láthatót nagyítottam, észrevettem, hogy a távolban, a falun túlra viv? úton, mint a mesében, hárman mennek valahová. Ki az autóbusz-megállóhoz, s onnan tovább, „Nyitráre”. Mert ezt itt így mondták, és még ma is így mondják.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló